

Spørgsmål om overholdelse af forvaltningsretlige høringsregler i afskedigelsessag

Østre Landsrets dom af 25. april 2002 (B-0376-01). Dommen er refereret i UfR2002.1684.Ø.

Finansministeriet var ikke part i denne sag, idet sagen vedrørte Forvaltningsloven, og dermed var anlagt ved de almindelige domstole mod den pågældende institution. Dommen er medtaget i domssamlingen pga. den nære tilknytning til den af faglig voldgift afgjorte sag af 30. november 2000 vedrørende afskedigelsesgrundlagets saglighed (refereret i afsnit 3.5.1).

Parter

Danmarks Jurist- og Økonomforbund som mandatar for et medlem
mod
Udlændingestyrelsen.

Resumé

Sagen vedrørte spørgsmålet om, hvorvidt de forvaltningsretlige høringsregler var blevet overholdt i en afskedigelsessag mod en fuldmægtig i Udlændingestyrelsen. Byretten frifandt Udlændingestyrelsen, hvorimod Østre Landsret dømte styrelsen til at betale en godtgørelse på 30.000 kr. (godt en månedsløn) og sagsomkostninger.

Påstande

Danmarks Jurist- og Økonomforbund påstod Udlændingestyrelsen dømt til at betale 100.000 kr., subsidiært at Udlændingestyrelsen tilpligtedes at betale et efter rettens skøn fastsat beløb. Udlændingestyrelsen påstod frifindelse, subsidiært frifindelse mod betaling af et mindre beløb end påstået af Danmarks Jurist- og Økonomforbund.

Sagsfremstilling

Som følge af reduceret lønbevilling for 1999 var Udlændingestyrelsen nødt til at indskrænke antallet af medarbejdere.

Udlændingestyrelsens direktion udarbejdede nogle kriterier, der skulle anvendes ved udvælgelsen af de medarbejdere, der skulle afskediges.

Direktionen nedsatte endvidere en forberedende arbejdsgruppe, der på baggrund af de opstillede kriterier udarbejdede en indstilling til direktionen over medarbejdere, der kunne blive berørt af afskedsrunden. En af kontorcheferne, som deltog i arbejdsgruppen, udarbejdede i tiden frem til indstillingen et notat om de medarbejdere i vedkommendes afdeling, det kunne komme på tale at vurdere i forhold til en afskedigelse. Notatet blev uden kontorchefens vidende kopieret og anonymt fordelt til nogle af de medarbejdere, som var nævnt i materialet. Da ledelsen blev bekendt hermed, orienterede denne medarbejderne om, at der endnu ikke var truffet beslutning om, hvem der skulle afskediges, samt at papirerne var fortrolige og alene havde karakter af arbejdspapirer. Den i sagen omhandlede fuldmægtig fik ved brev af 3. november 1998 besked om, at man fra Udlændingestyrelsens side overvejede at opsiges hende. Fuldmægtigen fik samtidig mulighed for at udtale sig herom. I skrivelsen fremgik det, at "Ud fra kriterierne har styrelsen vurderet, at du er en af de medarbejdere, som det kan komme på tale at afskedige. Det er styrelsens vurdering, at du ikke besidder de faglige kvalifikationer, som styrelsen kræver af en fuldmægtig med din erfaring". Fuldmægtigen fremkom med bemærkninger til sagen den 16. november 1998 og anmodede samtidig om en uddybende og konkret redegørelse.

Ved skrivelse af 16. november 1998 svarede Udlændingestyrelsen, "at udvælgelsen af de medarbejdere, der påtænkes afskediget, er sket på baggrund af en række generelle kriterier og at udmøntningen

af kriterierne er baseret på en fremadrettet, konkret vurdering af den enkelte medarbejder i forhold til styrelsens øvrige medarbejdere”.

Ved skrivelse af 17. november 1998 anmodede fuldmægtigen på ny om en konkret begrundelse. Ved skrivelse af 23. november 1998 blev fuldmægtigen afskediget med følgende begrundelse ”Den konkrete begrundelse for din afskedigelse er, at styrelsen vurderer, at du ikke besidder de faglige kvalifikationer, som styrelsen kræver af en fuldmægtig med din erfaring”.

Parternes argumenter

Danmarks Jurist- og Økonomforbund gjorde gældende, at afskedigelsen af fuldmægtigen var ugyldig på grund af formelle mangler ved afskedigelsen, og at der ikke var sket korrekt partshøring – hverken efter Forvaltningslovens § 19 eller den ulovbestemte partshøringsforpligtelse, idet der ikke var givet nogen konkret begrundelse, og at den efterfølgende begrundelse for afskedigelsen

ikke opfyldt betingelserne i Forvaltningsloven. Danmarks Jurist- og Økonomforbund gjorde gældende, at afskedigelsen af disse grunde var ugyldig, hvorved fuldmægtigen havde krav på godtgørelse, som passende kunne fastsættes til 100.000 kr.

Udlændingestyrelsen gjorde til støtte for den principale påstand gældende, at afskedigelsen ikke var ugyldig på grund af formelle mangler, at der var sket korrekt partshøring i henhold til Forvaltningslovens

§ 19, og at den videregående ulovbestemte partshøringspligt ikke gjaldt ved afsked på grund af arbejdsmangel, besparelse og lignende, hvorfor den ikke fandt anvendelse i denne sag.

Udlændingestyrelsen anførte endvidere, at styrelsen havde opfyldt begrundelsespligten i henhold til Forvaltningslovens § 24, idet afskedigelsen var konkret og individuelt begrundet.

Til støtte for den subsidiære påstand gjorde Udlændingestyrelsen gældende, at der under hensyntagen til sagens konkrete omstændigheder ikke var belæg for at tillægge fuldmægtigen en godtgørelse af den størrelse, som var påstået af Danmarks Jurist- og Økonomforbund.

Københavns Byrets bemærkninger

Retten anførte, at det var ubestridt, at der var sket en personalereducering på grund af reduktion i Udlændingestyrelsens lønbudget. Det var ligeledes ubestridt, at ledelsen havde opstillet et lovligt sæt kriterier, der skulle danne grundlag for udvælgelsen af hvilke medarbejdere, der skulle afskediges. Beslutningen om, hvem der skulle afskediges, var blevet truffet af direktionen på grundlag af indstillinger fra en forberedende arbejdsgruppe.

I forbindelse med de forestående afskedigelser havde en af kontorcheferne udarbejdet et internt arbejdsrapport. Dette arbejdsrapport var alene et internt rapport. Retten anførte, at den forberedende arbejdsgruppes indstilling ikke var en bearbejdet udgave af dette rapport, ligesom arbejdsrapportet ikke blev videregivet til direktionen. Retten fandt ikke, at der var grundlag for at antage, at det interne arbejdsrapport indgik i direktionens beslutningsgrundlag. At det interne dokument var blevet kopieret og omdelt, medførte ikke i sig selv pligt til at partshøre. I denne forbindelse blev der især lagt vægt på, at offentliggørelsen var sket uden ledelsens accept, i strid med ledelsens ønske, at det blev tilkendegivet over for medarbejderne, at arbejdsrapportet var foreløbigt, at afskedigelserne havde en budgetmæssig baggrund, og at medarbejderne blev valgt ud fra fremadrettede kriterier.

Retten lagde endvidere til grund, at udvælgelsen af de afskedigede medarbejdere, herunder den pågældende medarbejder, var sket på baggrund af de aftalte kriterier, og fordi den afskedigede medarbejder ville passe dårligere ind i den fremtidige struktur end de kolleger, der ikke blev afskediget. Da årsagen til afskedigelsen var en budgetmæssig reduktion, og den individuelle udvælgelse af de medarbejdere, der blev afskediget, skete ud fra de fastlagte kriterier, fandt retten ikke ”grundlag

for at fravige det almindelige udgangspunkt om, at der ikke er pligt til at foretage en udvidet partshøring, når afskedigelser er forårsaget af generelle besparelser". Retten fandt endvidere, at der burde henses til, at der var tale om afskedigelser af medarbejdere, der ikke ville være blevet afskediget ved uændret lønbudget. Retten fandt endelig, at der efter den foretagne egnethedsvurderings baggrund og subjektive karakter, ikke var grundlag for at stille krav om mere konkrete begrundelser end de, der var givet i henholdsvis partshøringsskrivelserne og de endelige afgørelser. Herefter blev Udlændingestyrelsen frifundet.

Anke til Østre Landsret

Efter domsforhandlingens afslutning i byretten blev der afsagt opmandskendelse i en faglig voldgiftssag anlagt af den i denne sag omhandlede fuldmægtig samt en anden fuldmægtig mod Udlændingestyrelsen og Finansministeriet (se afsnit 3.5.1 vedrørende faglig voldgiftskendelse af 30. november 2000).

Parternes forklaringer og procedurer var i det væsentlige som for byretten.

Østre Landsrets bemærkninger

Partshøringspligten i Forvaltningslovens § 19 indebar i nærværende sag en pligt for myndighederne til at høre den enkelte medarbejder om de oplysninger, der vedrørte besparelsen og om de oplysninger om den enkelte ansatte, som var tillagt væsentlig betydning ved udvælgelsen af den pågældende. Udlændingestyrelsens høringsskrivelse angav som individuel begrundelse for opsigelsen, "at du ikke besidder de faglige kvalifikationer, som styrelsen kræver af en fuldmægtig med din erfaring". Trods opfordring hertil fik fuldmægtigen ikke uddybet begrundelsen. Landsretten fandt hermed ikke, at Udlændingestyrelsen havde opfyldt kravet i Forvaltningslovens § 19, idet høringsskrivelsen og den supplerende skrivelse ikke indeholdt en konkret begrundelse for afskedigelsen, hvorfor det ikke var muligt for fuldmægtigen at forsvare sig herimod. Fuldmægtigen var dermed berettiget til økonomisk kompensation. Ved fastsættelse af størrelsen heraf lagde Landsretten vægt på, at fuldmægtigen blev afskediget sammen med en række andre medarbejdere som følge af besparelseskra, og at fuldmægtigen allerede i opsigelsesperioden fik anden beskæftigelse. Landsretten lagde endvidere vægt på ansættelsens varighed og fuldmægtigens lønniveau samt på det allerede i voldgiftssagen tilkendte beløb. Landsretten fastsatte derpå skønsmæssigt den økonomiske kompensation til 30.000 kr.